

COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA

Hoge Naarderweg 78 ■■■ 1217 AH Hilversum ■■■

Postbus 1426 ■■■ 1200 BK Hilversum ■■■ cvdm@cvdn.nl ■■■ www.cvdn.nl ■■■

T 035 773 77 00 ■■■ F 035 773 77 99 ■■■

Cultuurformatie
T.a.v. de heer B. Holvast
Piet Heinkade 5
1019 BR Amsterdam

Datum	Onderwerp		
3 september 2009	samenwerking publieke omroep - culturele instellingen		
Uw kenmerk	Ons kenmerk	Contactpersoon	Doorkiesnummer
	2009013423	Mevr. drs. L.E. van der Zee	(035) 7737 708

Geachte heer Holvast,

Bij brief van 2 oktober 2008 hebben wij u een consultatiedocument inzake samenwerking tussen publieke omroepen en culturele instellingen voorgelegd. Dit consultatiedocument diende vooral om de wensen van de sector op het gebied van samenwerking tussen publieke omroepen en de culturele sector te inventariseren en de belemmeringen die partijen ervaren bij de samenwerking.

Het consultatiedocument heeft geleid tot gesprekken met betrokken partijen in de periode november 2008 tot en met januari 2009. Er zijn gesprekken gevoerd met de publieke omroepen, de culturele sector en de onafhankelijke producenten. Ook de commerciële omroepen zijn in de gelegenheid gesteld te reageren, maar deze hebben van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

De belangrijkste uitkomsten van de consultatie zijn in maart 2009 aan het ministerie van OCW voorgelegd. Op 29 juni 2009 zijn deze uitkomsten met het ministerie besproken.

Met deze brief wil het Commissariaat zijn beleid ten aanzien van samenwerking tussen publieke omroepen en culturele instellingen kenbaar maken. In deze brief zullen allereerst kort de uitkomsten van de consultatie worden vermeld, waarna ingegaan zal worden op het beleid van het Commissariaat.

1. Belangrijkste uitkomsten consultatie

De belangrijkste uitkomsten van de gevoerde gesprekken met de sector zijn de volgende:

- Omroepen en culturele sector zijn onvoldoende op de hoogte van de huidige regels met betrekking tot de mogelijkheden van samenwerking en de interpretatie van die regels door het Commissariaat.
- Samenwerking komt vaak niet tot stand om andere redenen dan mediawettelijke beperkingen.
- Omroepen en de culturele sector hebben verschillende belangen bij samenwerking: omroepen zien samenwerking vooral ten behoeve van versterking van hun programmering en de culturele sector ziet samenwerking vooral als middel om meer bezoek te genereren.
- Er zou geen onderscheid gemaakt moeten worden tussen commerciële culturele instellingen en gesubsidieerde culturele instellingen bij de mogelijkheden tot samenwerking.

- Financiën zijn vaak reden voor falen samenwerking: omroepen willen dat de culturele instellingen zelf financieel bijdragen aan programma's omdat de omroepen zelf onvoldoende financiële middelen zouden hebben voor dat type programma's.
- Regels met betrekking tot gelijkwaardige samenwerking tussen publieke omroepen en mediabedrijven zouden uitgebreid moeten worden naar samenwerking tussen publieke omroepen en culturele instellingen.

Behalve bovenstaande uitkomsten hebben verschillende partijen suggesties gedaan om samenwerking te bevorderen. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld de definitie van culturele instelling en de voorwaarden die wij stellen aan gelijkwaardige samenwerking. Deze punten zijn ook meegenomen in ons beleid.

2. Beleid Commissariaat

Uit de consultatie is gebleken dat het feit dat samenwerking niet of moeilijk tot stand komt vooral te maken heeft met verschillen in belangen en het feit dat culturele instellingen iets maken dat niet primair voor televisie is bedoeld. Er moet daarom gezocht worden naar een wijze van samenwerking die zowel recht doet aan hetgeen de publieke omroep beoogt met de samenwerking, als aan hetgeen de culturele instellingen te bieden hebben. Het Commissariaat speelt hierin slechts een beperkte rol. Wel kan het Commissariaat samenwerking faciliteren door duidelijk aan te geven wat wel en niet is toegestaan en de mogelijkheden van samenwerking op een aantal punten te verruimen.

2.1 Ontwikkelen brochure vanwege onduidelijkheid regels

Belangrijke uitkomst is de onduidelijkheid over de regels. Bij omroepen is die onduidelijkheid minder groot dan bij de culturele sector, maar ook bij omroepen blijkt dat er onvoldoende duidelijk is wat er wel en niet mag bij zowel het samenwerken, als bij het over en weer naar elkaar verwijzen. Het consultatiedocument van 2 oktober 2008 heeft al een deel van die onduidelijkheid weggenomen.

Belangrijk blijft de onduidelijkheid over onze interpretatie van artikel 2.141 (het oude artikel 55) van de Mediawet 2008. Eén van de vragen hierbij is wat "winst" is bij instellingen zonder winstoogmerk.

Het Commissariaat was reeds voornemens zijn beleid met betrekking tot artikel 2.141 van de Mediawet 2008 dit jaar te verduidelijken. Bij het formuleren hiervan zal specifiek worden gekeken naar samenwerking met culturele instellingen en de consequenties van artikel 2.141 op deze samenwerking.

Voorts bestaat er reeds een brochure over publiek private samenwerking tussen publieke omroepen en mediabedrijven. Deze brochure zal worden uitgebreid met een beschrijving van de mogelijkheden van samenwerking tussen publieke omroepen en culturele instellingen. In deze brochure zullen de regels eenvoudig en met voorbeelden worden uitgelegd. De verwachting is dat deze brochure dit najaar gereed zal zijn.

2.2 Definities

Ook culturele instellingen moeten op grond van artikel 1.1 van de Mediawet 2008 (sponsoring) aangemerkt worden als particuliere onderneming. Dit betekent dat een eventuele bijdrage van een culturele instelling aan de totstandkoming van een programma (of ander media-aanbod) als sponsorbijdrage moet worden aangemerkt. In de praktijk blijkt dat omroepen en culturele instellingen niet veel hinder ondervinden van het feit dat culturele instellingen als particuliere onderneming worden aangemerkt. Bij samenwerking gaat het immers vrijwel altijd om programma's van culturele aard die gesponsord mogen worden. Daarbij dragen culturele instellingen niet vaak financieel bij aan een programma. Het Commissariaat ziet daarom geen aanleiding het begrip "particuliere onderneming" anders in te vullen.

Voor wat betreft de definitie van culturele instelling is uit de consultatie naar voren gekomen dat de definitie zich moet uitstrekken over de instellingen zelf en niet over de uitingsvormen.

Daarnaast zouden ook culturele centra en culturele festivals als culturele instelling moeten worden aangemerkt. Deze interpretatie wil het Commissariaat volgen. Het verzoek van de sector om ook zogenaamde faciliterende bedrijven zoals het Uitburo onder de definitie van culturele instelling te brengen gaat het Commissariaat echter te ver. Wel merkt het Commissariaat de ondersteunende instellingen als bedoeld in paragraaf 6 van de Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 15 oktober 2007, nr. WJZ/2007/36442 (8221), tot wijziging van de Regeling subsidies en uitkeringen cultuuruitingen in verband met de invoering van een gedifferentieerd systeem van subsidieverstrekking ten behoeve van cultuuruitingen¹ eveneens aan als culturele instelling.

Het Commissariaat zal derhalve als culturele instellingen aanmerken: uitvoerders van podiumkunsten (waaronder toneel, cabaret en muziek), musea, bioscoop en filmhuis, culturele centra, culturele festivals, erfgoedinstellingen en ondersteunende instellingen als bedoeld in paragraaf 6 van de Regeling subsidies en uitkeringen cultuuruitingen.

2.3 Gelijkwaardige samenwerking

Vanwege de taakopdracht van de publieke omroep op het gebied van cultuur ligt samenwerking tussen de publieke omroep en culturele instellingen voor de hand. De minister van OCW heeft in zijn brieven aan de Tweede Kamer ook aangegeven deze samenwerking te willen bevorderen. Om deze samenwerking eenvoudiger mogelijk te maken bestaat bij partijen behoefte om samenwerking tussen publieke omroepen en culturele instellingen op dezelfde manier te beschouwen als samenwerking tussen publieke omroepen en mediabedrijven. Bij gelijkwaardige samenwerking zou het dan wel moeten gaan om het gezamenlijk opzetten van een activiteit, waarbij bij aanvang gebruik wordt gemaakt van elkaars expertise.

Het Commissariaat zal de samenwerking tussen publieke omroepen en culturele instellingen op dezelfde wijze beoordelen als samenwerking tussen mediabedrijven en publieke omroepen. Dit betekent dat de samenwerking niet als sponsoring, noch als nevenactiviteit wordt aangemerkt indien er sprake is van gelijkwaardige samenwerking. Bij de beoordeling of er sprake is van gelijkwaardige samenwerking worden financiële, personele en immateriële (bijvoorbeeld: de waarde van een merknaam) zaken betrokken. Tevens dient de omroepinstelling tegenover het Commissariaat aannemelijk te maken dat er sprake is van gelijkwaardigheid.

Verder dient de samenwerking te voldoen aan de eisen die het Commissariaat stelt zoals:

- de omroep dient de samenwerking bij het Commissariaat te melden;
- de omroep dient een samenwerkingsovereenkomst aan te gaan en deze aan het Commissariaat te verstrekken;
- de omroep moet duidelijk maken hoe de keuze van de partij waarmee de desbetreffende omroep wil samenwerken tot stand is gekomen, waarbij aangetoond wordt dat zorgvuldig is omgegaan met de belangen van derden;
- wanneer er sprake is van een exclusieve samenwerking geldt een maximale samenwerkingsperiode van 3 jaar, met eventueel de mogelijkheid tot verlenging, zodat ook andere partijen een kans kunnen krijgen;
- de onafhankelijkheid van de omroepredactie is gegarandeerd.

De omroep moet na 3 jaar aangegeven wat de effecten zijn geweest. Op basis van deze gegevens wordt beoordeeld of er nog steeds sprake is van gelijkwaardige samenwerking, dan wel dat er geen sprake is van gelijkwaardige samenwerking en deze samenwerking alsnog als sponsoring, dan wel als nevenactiviteit moet worden aangemerkt.

De voorwaarde dat maximaal 3 jaar met één partij mag worden samengewerkt indien er sprake is van exclusieve samenwerking houdt niet in dat er maximaal 3 jaar mag worden samengewerkt, maar wel dat ook andere partijen de gelegenheid moet worden geboden samen te werken met publieke omroepen. Na drie jaar zal de omroep daarom moeten motiveren waarom de samenwerking met die partner wordt voortgezet.

¹ Staatscourant 24 oktober 2007, nr. 206, pag. 11.

Pilot

Het Commissariaat nodigt partijen uit te komen met een voorstel voor samenwerking dat als pilot uitgevoerd zou kunnen worden. Belangrijk bij deze pilot is dat beide partijen een inbreng hebben in de samenwerking en dat gebruik wordt gemaakt van elkaars expertise. Wij zien een eventueel voorstel graag voor 1 december 2009 tegemoet.

2.4 Reclame-uitingen en oproepen tot koop

Tijdens de consultatie is door de sector gevraagd om meer mogelijkheden om in programma's publiek op te roepen bepaalde voorstellingen te bezoeken. Ook is de sector ten onrechte in de veronderstelling dat het opnemen van de naam van de culturele instelling in de titel van het programma niet is toegestaan, waardoor volgens de sector vaak kunstmatig naar een programmatitel gezocht. Ten slotte bestaat de wens dat er in programma's lovend mag worden gesproken over voorstellingen.

Het Commissariaat is van oordeel dat er op grond van de Mediawet 2008 en het Mediabesluit al veel mogelijk op het gebied van positief recenseren. Er is geen noodzaak om dit te verruimen, dan wel anders te interpreteren.

Oproepen tot koop blijven wat het Commissariaat betreft niet toegestaan. Er bestaat geen noodzaak en aanleiding om oproepen om culturele voorstellingen te gaan bezoeken wel toe te staan en bijvoorbeeld oproepen voor andere culturele producten, zoals boeken, niet. Wel biedt de Mediawet 2008 naar ons oordeel de ruimte om in programma's de prijs van bijvoorbeeld een voorstelling te vermelden, als ook of er nog kaarten beschikbaar zijn.

Vermelden van de naam van een culturele instelling in de titel van een programma is al mogelijk omdat dit op grond van artikel 1.1, tweede lid, van de Mediawet 2008 geen reclameboodschap is. Ook is het toegestaan dat een programmatitel gelijklopend is aan de titel van een boek, film of voorstelling. Het Commissariaat zal titelsponsoring bij culturele programma's, naar analogie van mediabedrijven, mogelijk maken. Het is nu al toegestaan om de naam van een culturele instelling in de titel van een programma op te nemen. Verruiming zou dan gelden voor het vermelden van producten of diensten van die culturele instellingen in de titel van een programma. De beleidsregels ontheffing programmatitel publieke omroep 2007 zullen hiertoe worden aangepast.

3. Ten slotte

Wij willen u bedanken voor uw inbreng tijdens en medewerking aan de consultatie. Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA,

prof. dr. Jan van Cuilenburg
commissaris